

دارالفنون

ادبیات فارسی و ادبیات عربی

فلسفه ، اجتماعیات ، تاریخ ، جغرافیا ، ادبیات

ایکی آبدہ بر نشر اولنور

مندرجات :

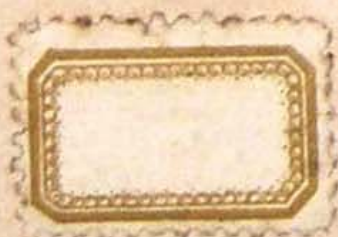
عثمانی دارالفنون	 [محمد علی عینی]
مساعی لسانیہ	 [جناب شہاب الدین]
لسان نظمده اشکال وافکار	 [علی اکرم]
آخہ منیدلر تاریخنه عائد تدقیقات	 [لہمان ہاوپت]
لسان ویازی	 [غ . برغشتردهسہر]
مصرده یازلمش تورکنجه کتاب	 [نجیب عاصم]
« غوتہ » یہ دائر	 [عشاقی زادہ : خالد ضیا]

زبرمہ قسمی

فلسفہ بر علممیدر ؟	 [احمد نعیم]
صناعتک بر تعریفی	 [وحید]
کتابیات تحلیللری	

استانبول — مطبعہ عامرہ

۱۳۳۲ — ۱۳۳۴

تورك لسانی تدقیقاتندن

مصرده یازلمش تورکمنجه کتاب

مصر اسلام اله دوشدی ، آز مدت خلفای راشدین وصوکردهده امویه دولته تابع قالدی . اندلسدن ماعدا امویلرک النده بولنان اسلام مملکتلرینه وارث اولان عباسیلر برمدت مصری عرب والیلره تودیعی ایلمشلردی . صوکره بغدادده تورکلر چوغالمغه ، چوغالدجه نفوذ پیدا ایتمه ، ایچلرندن امیرلر ، والیلر ، قوماندانلر یتشمکه باشلادی . بوللردن برطافی مصر والیلکندهده نصب اولندی . بوتورک والیلر کندیلرینه توجیه ایدیلن ولایتلرده آسایش وانتظامک محافظهسی ، ایجابنده خارجه قارشى مدافعهدن زیاده تعرضه کچه بیلیمک ایچون ، وقیله بزم عثمانلی والیلرندهکی قیو خلقی کبی ، کندی ملتلرندن طوپلادقلری معیتلریله ولایتلرینه کیدرلردی . ایشته مصره ولی اولان بوتورک بکلریده معیتلرنده تورکلردن مرکب عظیم برقوتله کیدرلردی . بویلهجه مصرده حکومت دایانمش برتورک نفوذی پیدا اولمشدی .

مصره تورکلردن نصب اولنان ایلك والی (ابى صالح) ديه ملقب یحيى بن داوددر، خلیفه مهدی طرفندن ۱۶۳ سنهسنده مصر والیلکنه تعیین اولنمش ایدی [۱]. مصر تورک عسکرینی خلیفه مأمون زماننده کورمشدر . مشارالیه مصرک ادارهسنى برادری معتصمه تودیعی ایتمش واوده معیتنده درت بیك تورک عسکریه کلهرك دائما عصیان ایله مصری یغما ایدن واو زمانه قدر تعیین اولنان والیلر طرفندن تأدیب ایدیله میان خوف اهالیسنی شدتله تنکیل ایلمش ایدی . آندن صوکره حوفلیلرک عصیانلرنده اسکی شدت قالمامش ایدی .

[۱] بوذاتک باباسی تورک اولوب کندیسی خراسانده طوغمش ایدی . مهیب وشدید وسفک دمه زیاده منهمک ایدی . خلیفه ابو جعفر منصورک حضورنده آدی آکیلدقده کندیسنی قورقتدیغنی حالبوکه آنک اللهدن خوف ایتدیکنی سویلر ایدی . مصره والی اولدقده ایلك ایشی خلقه اولرینک وسائرلرینک کیجه قبولرینی قیامیوب یالکیز کوپکار کیرمامک اوزره قامشدن پارماقلق یاپملرینی وحاملرده مشتریلرینک اثوابلرینک ضیاعنه میدان ویرلمامک اوزره استخدام اولنان بکجیلرک وظیفه لرینه نهایت ویرلمسنى امر واکر برشی ضایع اولور ایسه تضمین تعهدینی اعلان ایلمش ایدی . خلقی ویردیکی امره اطاعت ایتدیرمش ایدی . عزله قدر مصر والیلکنده بولندیغنی برسنهینی متجاوز برزمان ظرفنده یالکیز برحامده مشتریلردن برینک اثوابی چالتمسندن ماعدا حادثه ظهور ایتامش ایدی .

مشهور تورك بكي طولون بن احمد خليفه معتز طرفندن مصر واليكنه تعيين اولنوب مركز خلافتده او طوران (باكبك) آندده كي تورك اميري طرفندن مصر قوه عسكريه سنك قوماندانلغنه تعيين اولنه رق اورايه اوردوسي ايله كلش ايدى ، زميني اوراده بر تورك حكومتى تأسيس ايدده جك درجه ده مساعد بولمىدى . احمد بن طولون زمان وزمينك مساعده سندن استفاده ايتدى ، استقلالنى اعلان ايله « بنى طولون » دولتى تأسيس ايلدى . احمد بن طولونك ياپديردينى سرايلر ، بنالر ، جامعلر حقنده تاريخلر بول بول تفصيلات ويريورلر . بوبيوك آدامك بوكونه قدر قالان قاهرده كي جامعى طرز معماريجه بر خصوصيتى حازدر ؛ يعنى بوبنده كندى دهاسنك ، دهائى مليسنىك بر تامغاسى واردر . بو خصوصيتى كورمكه برابر جامع ابن طولونى اوروپا معمارلرى عرب ائرندين صايارلر . بزه قاليرسه او خصوصيته كوره بوجامعك غربده ايلك تورك اثر معماريسى اولديغنى قبول ايتمك ضروريدر . طولون اوغوللرينك انقراضندن آزمان صوكره مصر « اخشيد » لر لنه دوشدى . اخشيد خاندانك فرغانه لى اولمالرينك اهميتى يوقدى ، بونلرده حكومتى الده ايتمك ايچون تورك قوتنه دايانديلر ، توركلرله حكومت ايتديلر .

آرتيق مصر كيرلى اهاليلى نه اولورسه اولسون توركلك اوراده تمل توتمشدى . حكومتك فاطمىلر انه كچمه سيله توركلك اوراده نفوذنى غائب ايتدى . بالعكس الوهيت دعواسنه قدر قالقشان ابنائى فاطمه تورك قوتنه دايايوردى .

توركل ، اسلامك وحى جهانك وجوديله افتخارايتديكى نورالدين شهيدك بنده زاده لرنندن اولان صلاح الدين ايوبى نسباً كورد اولمقله برابر عائله سنك ولى النعمتى اولان نجيب بر تورك خاندانى ايچنده بويومش ، تورك ارلرى ايچنده حرب و ضرب اصوللرينى اوكرنمش ، مصره كيتديكى زمان مختلف ملتlerden مركب اولان اوردوسنده انثرتى تشكيل ايدن تورك اولادينه كوكنمش ايدى . شوييله كه ايوبيه حكومتنه عادتاً تورك حكومتى ديمك مبالغه يه حمل ايديله مز .

يكي تشكل ايتدكلرى زمان تورك قوتندن ايتدكلرى استفاده يى تقدير ايدن ايوبيلر بوتون اوردولرينى قيقاق كوله لرنندن تشكيل ايتمكه چالشمش ، مليونلرجه پاره صرف ايتمش ، « مملوك » ديدكلرى كوله اوردولرينى تشكيل ايتمشلردى . ايوبيلرك استقلاللرينى محافظه ايچون قيقاق كوله منلرى ايدنمكده كي غيرتلى پك ايلرى يه واردى ؛ نهايت حكومتلى بوكوله منلر انه دوشدى .

ایلك اوڭجه بغداده كلن توركلر يالكز خليفه نك اوردوسنه كيرمك ، قان بهاسنه ترقى ايتمك ايسته ين كيمسه لر ایدی . آسیاده تورك ایلینك همان هر طرفنه ، هراولوسنه منسوب اولان بوارلردن چریلكدن باشقه برشی بكنمك ضروری ایكن ایچلردن فارابی کبی حکیملر ، نیجه نیجه عالم لر یتشمشدر . عرب مدنیتنه ، اسلام دیانتنه بویله مهم خدمتلر کورنلری صایمق مقاله مزك موضوعدن دیشاری چیقمق اوله جنی ایچون بوقدری کافی کوریورز . يالكز اودورده بیله توركلكك كندی ملیتته ، عنعنه لرینه باغلی اولدیغنی کوستره جك بر اثر بیلورزكه اوده محمود بن الحسین بن محمد الكاشغرینك ۴۶۶ تاریخنده تام کاشغرده « قوتادغوبیلیك » یازدیغنی هنكامده ، عالم اسلامك کوبکنده ، نفس بغدادده « کتاب دیوان لغات الترك » [۱] در .

ایشته مصرده کوله من حکومتی تشکل ایدنجه یه قدر تورکجه وتورکجه یه دائر یازلمش باشقه برشی بیلیمورز . بونك سببی ایسه عالم اسلامده میلیونلره واران توركلرك هپ عسکرلکله مشغول اولمالری ، علمه منسوب بولنانلرینك ، محیطه اویهرق ، عربی وفارسی اوقویوب یازمه لریدر .

فقط مصر حکومتی کوله منلر اله دوشر دوشمز تورکجه باشقه بر اهمیت قازانیور . برکتبخانه تشکیل ایده جك درجه ده تورکجه اثرلر یازیلیور ، تورکجه نك بواهمیتی تورکدن غیری اولانلرك کوزینی آچیور ، تورکجه بیلیمك ، اوکرنمك ضرورت حالنی کسب ایدیور . ایشته بوندن طولانی اندلسلی ابو حیان « کتاب الادراک فی لسان الاتراک » آدلی معروف اثرینی نشر ایدیور ، باشقه برعرب « التحفة الزکیه فی لغة التریکه » یی یازیور ، قونیله خلیل آدلی بریسیده « ترجمان تورکی وعربی » سنی قلمه آلیور . عربلره تورکجه اوکره دلمك مقصدیله وجوده کتیریلن بواثرلر آنحق حاکمیتی اله ایدن قیچاقلی کوله من لهجه سنه متعلقدرلر ؛ آره صره تورکمنجه دن آدقلری کله لری مؤلفلر « ترکمانی » دیه قید ایتکی اصلا اهماال ایتمزله . مصره آناطولیدن ده برخیلی تورکمن وحتی آذری کیدیوردی ؛ فقط آرتیق مصر حاکمیتی قیچاقلر الله بولندیغنی ایچون اونلرده محیطه اویویوردی . دیرکن موغوللرك آناطولی یه استیلاسی ، بونلرك تحملدن فضله خلقه اذاسی برچوق کیمسه لرك سلامت آرامق ایچون مصره جان آتیه سنی موجب اولدی .

[۱] بواثر معارف ناظری شکری بك افندی حضرتلرینك همت معارف وریلری سایه سنده طبع اولمشدر .

اساساً قپچاق و تورکمن لهجه لری برایکن زمان واقلم تأثیریه آرالرنده بعض فرقلر پیدا اولمشد. بز قپچاق لهجه سنه دائر اولان معلومات و تبعلرمزی باشقه بروقه براقه رق مصرده تورکمن لهجه سنک ده بر موقع قازاندیغنه دلالت ایدن ایکی کتاب اوزرنده اجرا ایتدیکنز تدقیقاتک خلاصه سنی عرض ایتمک ایستیورز .

اوقاف هایون نظارت جلیله سنجه تاریخ کتبخانه سی اتخاذهندن دولای فآحمدن « نورعثمانیه » یه نقل ایدیلن تاریخی اثرلر ایچنده ۴۲۷۱ ، ۴۲۷۲ ، ۴۲۷۳ ، ۴۲۷۴ ، ۴۲۷۵ نومروده مقید بر سیر نبوی موجوددر . کتبخانه دفترنده ۴۲۷۴ نومروده کتابک بشنجی و آلتنجی جلدی دیه کوستریلن مجلد اصل اثرک باشی ناقص برنجی جلدی ایله صوکی اکسیک ایکنجی جلدندن عبارتدر . بومجلدک استنساخ تاریخی یوقدر ، فقط کاغذینک ، یازیسنک ، لساننک دلالتریه تاریخجه اک اسکی ، تقریباً اوتنجی عصره عائد برنسخه در . کتبخانه دفترنده ۴۲۷۳ نومروده اثرک ایکنجی و اوچنجی جلدی دیه کوستریلن مجلد ایسه آری آری قلملردن چقمش برنجی و ایکنجی جلدلردن عبارتدر . برنجی جلدک یازیسی اون برنجی عصره عائددر .

ایشته شو برنجی جلد بزه مؤلف ایله تألیفی حقنده اولدجه معلومات ویریور : بوکا کوره مؤلفک آدی مصطفی بن عمر الضریر الارزن الرومی ، ۴۲۷۱ نومرولی برنجی جلدده نظراً اسمی مصطفی بن یوسف عمر الضریری الارزن الرومی در .

۴۲۷۲ نومرولی مجلدک برنجی جلدینک مقدمه سنده مؤلف یدی یوز یتمش طقوز سنه سنده مصره کیتدیکنی ، ۷۸۴ ده تحت چقان ملک الظاهر برقوقه انتسابله بش ییل حضورنده سیر نبوی ، فتوح الشام و مصری تقریر ایلدیکنی و نهایت سلطانک امریه بوسیری یازدیغنی خبر ویریور .

بومجلدک باشنده بر بوجوق صحیفه قدر عربی بر مقدمه بی متعاقب « توحید باری تعالی » سرلوحه سی آلتنده :

« هزاران هزاربار شکر و منت اول بیر وبار جباره اول کورجی و کوزدجی ستاره اول بلجی و یارلغایجی غفاره بوکوزه کورنن عالملی اول گرنمز عالمدن بزه نشانه گستریدی . »

تصلیه و ترضیه میاننده حضرت عثمان حقنده شوشعری یازیور :

« نه سر دیدی سلیمان بکزدی عثمان که دزدی طنطنه دز کون حشمت سلطان
عمر بودز گنی قیلما دی نه خود صدیق بورسمه آیین و دولت امارت ارکان »

اول ایکی دین اولوسی شیله دزدلر ارکان که باطنی معمور ، ظاهری ویران
 اوچنچی کادی و ظاهری ایلدی معمور که اولاً صکره کلانلرک اشلی آسان
 خوش اتدی، مصلحت اتدی کرکلرواش اتدی که شرع نایب سلطان کرک اولا اولوخان»

بورادن آشاغیده تألیفک سببی بیلدیر رکن :

« بوفصل ایچنده کندنک سرگذشتن ایدر خبر ورر ، داخی بوکتاب که رسواک سیرسی
 کتابدر عرب دلندن ترکی دلنه نه سبیدن ترجمه اولدوغنی بیلدرر . اول دمده بر بشارت و بشاشت
 یتشدی ، شیر یکوردی ، شیخ الاسلام خلاصة الانام اول مسلمانلره پیشوای امام ، اول دین اولوسی
 مذهب معتبر علامه عالمیان شیخ اکمل الدین اعادالله علینا وبرکاته قاتنه کادی حال نیدکن ضریر
 شیخ حضرتنه عرض قلدی . اول ضمیر روشن واول کوکل کلشن چونکم ضریرک ضمیرین بیلدی
 ومقصودنی آکلد کندو لطفندن تبسم قلدی ایدر شعر :

ایدر ای مسکین، یوری کل شاذ اول کیم سنک بر کنج آچلدی یزوکا
 کوکلکه بر نور ویردی حق چلب نحمدی کوز سوزلکوک کوزکا
 وار رسواک سیرسینی سویلکل صفت ایله اوسزی کندوزکا
 شرح ایدرسهن اوسزی شرح ایلکل کیم کنش حیران اولور کندوزکا»

شیخ کندیسنه ابوالحسن البکری روایتی اوزره اولان سیر نی نک ترجمه سنی توصیه
 ایتمش .

۴۲۷۱ نومرولی برنجی جلد محمد بن الحاجی فضل ۹۱ السیواسی طرفندن ۱۰۵۶
 سنه سی صفرینک بشنجی پنجشنبه کونی یازلمشدر .

بونسخنک مقدمه سنده مؤلف تألیفک سببی باش صحیفه ده شویله حکایه ایدیور :

« ضریر ایدر اول ییل ایچنده رسواک هجرتنه یدی یوز طقسن طقوز ییل اولمشدی ضریره
 مصر سفری روز قلدی . اول چق ضریره چون مصر شهرینه کلدی دیلایکم مصرک مالکنه .
 وایکن اکا اول دولت واحتشام یا اول حرمتیه اول مقامیه اول منزلت قنده کم ملوکک حضرتنه یول
 بوله یاخوذ سلطان لر صحبتنه لایق اوله . یاخوذ بوسعادت اسی جهانده کدرکم مصر سلطانک حریفی
 ونیدی در . »

ایکنجی صحیفه ده :

« ودخی اول مسکین ضریری فقیر اوسعادتلو ملکک صحبتنه سوز سویلک سبیدن یول بولدی ،
 کلمات برکاتندن اول حضرتنه تقرب حاصل اولدی ، زیرا کم کوزسز کشینک کرچه کوزی یوقدر

وكرپكى كسكدر ، اما قوت حافظه سى خوش اولور ، سوزلرى كوكلنده جمع ايلسكه حفظنك قوتى
يتشر . خصوصا بوضريرى سوز سويليجك طتلو سويلردى ، قوتلى ومعرفتلى سويلردى ، نظم ونثر
وسجع سويلكده عبارتى خوب ايدى . «

بر آز اشاغيده كتابنك آدينى شويله سويليور :

« ترجمه الضريرى وتقدمة الظهيري ددى تا كم ايشدنلر وكرنلر بوكوز سوزى معذور طوتالر
سوزنك وعباراتنك ا كسيكنه بقميه لر . دخى آنك شكست كوكلنه كلن سوزى كوزدن براقمىلر . شعر

اكر ضريرى ذليلدر ، سوزلرى عامى وايكن سويلدوكى سوز سويندورر عامى
زيرا كه حضرت حقن استدى دائم كه حق تعالى قله كنديه بو انعامى . «

اساسى درت جلدن عبارت اولان بوسير نبوينك جلدلرى ، يوقاريدده عرض
ايدليكى اوزره ، مختلف تاريخلرده آيرى آيرى كيمسه لر طرفندن استساخ ايدلمش وهر
ناسخ نسخه يى كندى لهجه سنه اويدر مشدر . كتبخانه دفترنده صوك مجلد اوله رق كوستريلن
پارچه موجودك ا كاسكىسى ومؤلف لهجه سنه اياقين اولانى در . آشاغى نمونه دن واتخاب
اولنان لغتلردن بونسخه نك تمام آذرى لهجه سنده يازلديغى ومؤلف لساننك عيني دكلسده
او كا پكده اوزاق اولمديغى استدلال اولنه بيلير :

حكايه مولود

قلاغك آچ كيم ايشيدا سن اول حبيب سوزين	نجاسى اولدى جهانده حكايه مولود
وجوده كلكيچون اول محمد مختار	وجوده كلدى عدمدن بو جمله موجود
زهى قبول ، زهى سوكو ، زهى اولو حرمت	كيم شريف وجوده وير پدر اول معبود
محمد اولدر واحد حميد و حامد هم	عجمى امتنه اولسه عاقبت محمود
سو آنى ، سنتنى طوت محبتلا آنك	عبادتكدن انك سو كوسى در مقصود
.....	
اكا بوسدق ثنا بس حق چلب كه ايدر	سن اولمشك يخن اولزبكا بو جمله موجود

§

ينه نور عثمانيه فاتح كتبخانه سندن نقل ايديلن كتابلر ايچنده ضريرك ملك الظاهر
برقوqe يازديغى بيلديركى واقدينك فتوح الشام ترجمه سى ده بولنيور . بونسخه ده صاحب
ترجمه «ضرير حقيرمصطفى بن يوسف المولوى» دينليور كه بوندن ضريرك «اقدى» منزله سنه
چيقارلديغى آ كلاشيليور .

۴۲۸۶ نومرودہ کی ایک جلد لک شو فتوح الشام مجلہ دینک و قتیله مصرده بولنوب اورادن بورایہ کتیرلایکنہ : « صاحبہ و مالکۃ الضعف العباد حمید الدین الکاتب بخزانۃ العامرہ » قیدی دلالت ایدر ، یعنی بودہ براسکی نسخہ در .

شمی برازده هر جلدن آدیغمز لغتلی قید ایدہ لم . ایلک اوکجه کتبخانہ دفترندہ بشنجی و آلتنجی اولہرق کوستریلن و حقیقتدہ برنجی وایکنجینک باش و صوکندن اکسیمک و فقط اک اسکی نسخہ یہ باقہ لم :

ییمق = یایمق ، اورتمک ، قاپامق

یخین = یاقین

یراخ = ایراق

یراخ = ایراق

یرمرق = محزون اولق

یوخ = یوق

۴۲۷۲ نومرودہ کی برنجی جلدن :

آخشم = آقشام

اوش = ایمدی ، ایشته

اوشتمک = اوفالتمق ، پارچہ لامق

پرس = ترس : « طشیر اول یهودیلرک باشلرینی

اوشتمش و صورتلرینی پرس ایلش »

قیو = قیغو ، قساوت

سکوک = کیک

طارطغان = دارمہ داغین

قرنق = جاریہ

قنجرو = نرہ یہ

قول = ال ، دست

کورکلو = کوستریشلی ، کوزل

کوکک = کوملک

لنج = لق ، لک یرینہ

یکرشمک = قصد ایتک

یکرمک = یورومک

ییاق = یایان ، پیادہ

آخترق = دوشمک

آرتوغ = آرتیق

آغ = آق

آبروخ = { آبری ، باشقہ
آبروق

ایله = اولہ

اص = فائدہ

اوخنی = اوقق ، دعوت ایتک

بتک = مکتوب ، نامہ

بخمق = باقمق

بولار ، بولر = بولر

بیکی = کبی

جبا = جبہ ، جوشن

چخرغل = چیقار (امر)

چوخ = چوق

دل = کلید آناختاری

دنجلک = راحتک

سسک = سس چیقارماق ، اولک

سنوق = قیریق

طاخق = طامق

قرخاخ = قورقاق

قرکو = قارانلق

کلاجی = کلیجی ، سوز

ویرمک = ویرمک

بواثرده نحوچه کوزه چارپه جق برخصوصیت یوقدر ؛ فقط اصوت و صر فجه دفته
شایان بعض نقطه لر وارددر : مثلاً

ایله = اوپله یرینه

اولر ، آآر = اونلر

بولر = بونلر

بزم در (اسکی عثمانلیجهده دورور) کلهسی بونده « در » شکلنده در .

امرلره « کل ، قل » علاوه اولنیور .

اسکی عثمانلیجهده : « سر » علاوه سیله یاپیلان استقبال صیغهسی بوندهده کوریلیور :

کلیسر در جهانه برپیمبر

کیم اولدر مقصودی کون مکانک

اول اولدی اندن اولدی قو وارلق

بوسوزه اولسون هرکز کمانک

براستقبال صیغهسی ده حالا آناطولیده قولانیلان کلیجی کیدیجی مقامنده اوله رق :

دکس ، کلس شکلنده در .

بزم سوینه رک یرینه = سونو ، یوز سریو ، دلیو .

مضارع صیغه سنک مفرد متکلمی :

بلورمن

قلورمن

ماضی شهودینک جمع مخاطبی :

چیقاردوکوز

کزدوکوز

اوغرایالم = اوغریاوز .

§

شمدی برازده فتوح الشام ترجمه سینه باقهلم :

المزده کی نسخه ۹۰۱ ده مصر یازلمش ۳۰۹ یپراقدن عبارتدر .

بوندن ده برایکی مثال آلهلم :

نظم

طوپنی طاشان دایمن کیشنوک
 کورسین سنجابلر اولر دوشکی
 بیرغ ایدر بیر ایدنلاره اول
 مفلس ایکن کوره سین قارون الر
 بیری دنیا یه هنوز یوز کوستر
 شول دکنلاره ایلنن کیشنوک
 شویله کم دلده دشمش اشکی
 اسیر کن اسیر ایدنلاره اول
 بوی سرویکن اکیلور نون الر
 برنی دنیا یه یاوز کوستر

شعر

حبیبی در الا هوک اول پیبر
 یرادلش ادب اکر نمکی چون
 یازق دردینه هرکیم ام دلر سه
 حق ایدر کرچه خنقه قریم
 دخی کسایه دیمادی حبیب اول
 ددی مخلوقم اوزره سن ادیب اول
 شفاعت برله سن آکا حبیب اول
 ولی سن با که خلقمدن قریب اول

بونده ده شایان دقت کله لر شونلردر :

قلخان = قالدان
 بیرغ آیه سی = امر صاحبی
 ایرتکی کون = ایرته سی کون
 ننوک = نه کی ، نصل
 صلح بتکی = عهد نامه

شرقی آناتولی لهجه سی تاریخنده مهم بر موقع طوتان بیچاره ضریری نك کتابلرندن
 ایده بیلدیکمز استفاده شونلردن عبارتدر .

نجیب عاصم